

VARIO

Vlaamse Adviesraad voor
Innoveren & Ondernemen

VARIO

WERKPROGRAMMA 2020

23.01.2020

INHOUD WERKPROGRAMMA 2020

- 1) Adviestraject 'Naar de top van kennis- en innovatiegedreven regio's in Europa' 3
- 1.1) Relevante benchmarklanden/regio's 3
- 1.2) Een kwaliteitsvolle set indicatoren voor wetenschap en innovatie 4
- 1.3) Naar de topgroep van kennis- en innovatiegedreven regio's 4
- 2) Adviestraject 'Quadruple helix - burgers en middenveld betrekken: welke mogelijke scenario's' 4
- 3) Adviestraject 'IPCEIs - belangrijke projecten van gemeenschappelijk Europees belang' 5
- 4) Adviestraject 'Aantrekken buitenlandse O&O-centra' 5
- 5) Adviestraject 'Sustainable Development Goals en missiegericht innovatiebeleid' 6

WERKPROGRAMMA 2020

In zijn vergadering van 23 januari 2020 heeft VARIO zijn werkprogramma voor het jaar 2020 vastgelegd. VARIO adviseert de Vlaamse Regering en het Vlaams Parlement over het wetenschaps-, technologie-, innovatie-, industrie-, en ondernemersbeleid, dit zowel op eigen initiatief als op vraag. De verschillende topics worden gebundeld onder vijf adviestrajecten. In deze adviestrajecten komen zowel eigen (lopende) initiatieven aan bod evenals vragen voor advies van minister-president Jan Jambon en viceminister-president Hilde Crevits.

1) Adviestraject 'Naar de top van kennis- en innovatiegedreven regio's in Europa'

De Vlaamse Regering heeft zich als doel gesteld om Vlaanderen een top-vijf positie te laten verwerven tussen de meeste innovatieve kennisregio's en landen in Europa. Dit is volledig in lijn met het VARIO-memorandum 2019-2024 "Vlucht vooruit. Bestemming: Top 5 kennisregio's". In de context van zijn memorandum startte VARIO vorig jaar reeds met de opmaak van 'een roadmap naar de top-5 innovatieve kennisregio's'. Eveneens in 2019 startte VARIO met de ontwikkeling van 'een kwaliteitsvolle set indicatoren voor wetenschap en innovatie'.

Minister-president Jan Jambon en viceminister-president Hilde Crevits, bevoegd voor innovatie, hebben hiervan goed nota genomen en hebben hierbij aansluitend volgende vragen om advies geformuleerd:

Fase 1: Vraag om voorstellen te formuleren m.b.t.

- relevante benchmark regio's en/of landen;
- transparante strategische beleidsindicatoren die periodiek beschikbaar zijn, op het niveau van Vlaanderen.

Fase 2: Vraag om concrete aanbevelingen en adviezen die hierop aansluiten

- beleidsaanbevelingen om het Vlaamse wetenschaps- en innovatiebeleid en onderwijsbeleid gericht te optimaliseren om te evolueren tot de top-vijf van de innovatieve regio's;
- adviezen voor de andere actoren, zoals bedrijven, speerpuntclusters en andere kennisinstellingen om hierin een engagement op te nemen;
- aanbevelingen t.a.v. het beleid internationaal ondernemen en FIT voor de optimale afstemming van internationaliseringsstrategie van de Vlaamse economie en de profilering van Vlaanderen als innovatieve topregio op de roadmap naar de top-vijf innovatieve kennisregio's.

Mede rekening houdend met de reeds lopende trajecten werden drie sub-adviestrajecten opgezet. Subtrajecten 1.1 en 1.2 behandelen fase 1 van de adviesvraag. Subtraject 1.3 gaat dieper in op fase 2.

1.1) Relevante benchmarklanden/regio's

Benchmarklanden en -regio's zijn Europese referentie- of 'best practice'-landen en -regio's die vooroplopen in socio-economische ontwikkeling (economische toplanden of topregio's, 'Innovation Powerhouses...') en waarvan Vlaanderen zoveel mogelijk kan leren, met als ambitie om de top van Europa te bereiken van

kennis- en innovatiegedreven regio's. Op basis van een aantal op voorhand vastgelegde criteria zal VARIO een aantal relevante benchmarklanden en/of regio's voor Vlaanderen selecteren.

Timing: Maart 2020

1.2) Een kwaliteitsvolle set indicatoren voor wetenschap en innovatie

Het doel van dit adviestraject is de ontwikkeling van een kwaliteitsvolle en 'slimme' set van indicatoren die toelaat op een objectieve en transparante manier te monitoren hoe Vlaanderen presteert op het vlak van wetenschap en innovatie (W&I), en de positie van Vlaanderen op internationaal vlak kan in kaart brengen. De set indicatoren moet een nuttig beleidsinstrument worden, die het mogelijk maakt na te gaan waar het beleid moet bijgestuurd worden, effecten van beleidsinitiatieven kan monitoren en de evolutie doorheen de tijd kan opvolgen.

Een eerste onderdeel van het adviestraject bestaat erin de kritische succesfactoren en randvoorwaarden voor een dynamisch en succesvol Vlaams wetenschaps- en innovatie-ecosysteem, en hun samenhang, in kaart te brengen. In een volgende stap worden daar vervolgens meetbare grootheden – indicatoren – aan gekoppeld.

Timing: Juni 2020

1.3) Naar de topgroep van kennis- en innovatiegedreven regio's

In 2019 heeft VARIO een achtergrondrapport voorbereid waarin een sterkte-zwakte analyse werd uitgevoerd van Vlaanderen aan de hand van internationale indicatoren (innovatie en competitiviteit), en waarin verder werd ingezoomd op de O&O&I-systemen van topregio's zoals Zwitserland en Singapore om hiervan zo veel mogelijk te kunnen leren. In 2020 wordt dit aangevuld met kwalitatief onderzoek op basis van interviews met experts.

Steunend hierop zal VARIO vervolgens concrete aanbevelingen formuleren voor een roadmap voor Vlaanderen om aansluiting te vinden bij de topregio's. Ook de vragen van de ministers zullen worden beantwoord: Hoe optimaliseren we nog meer het Vlaamse wetenschaps- en innovatiebeleid en onderwijsbeleid om te evolueren tot de topgroep van innovatie en kennisgerichte regio's? Welke engagementen kunnen bedrijven in Vlaanderen, speerpuntclusters en andere kennisinstellingen nog opnemen om de ambitie van Vlaanderen te realiseren om door te stoten tot de topgroep? Hoe kan de internationaliseringsstrategie hier optimaal worden op afgestemd?

Timing: Juni/juli 2020

2) Adviestraject 'Quadruple helix - burgers en middenveld betrekken: welke mogelijke scenario's'

In een missiegedreven innovatiebeleid, waar je echt impact wil hebben op maatschappelijke uitdagingen, moet je de samenleving een plaats geven en ook draagvlak creëren. Je hebt het brede middenveld nodig en je moet innovatie in de huiskamer en in de harten van de mensen krijgen. Hoe zorgen we ervoor dat

////////////////////////////////////

de burgers en middenveld een volwaardige pijler worden in het ecosysteem voor wetenschap en innovatie in Vlaanderen? Dit betekent dus een verruiming van de triple helix, bestaande uit de kennisinstellingen, de bedrijven en de (meerlagige) overheid, naar de quadruple helix. Concreet werd VARIO door minister Hilde Crevits om een startnota gevraagd, met mogelijke scenario's voor het optimaal betrekken van burgers, middenveld, maar ook kleine bedrijven. Op basis daarvan zal de minister een dialoog starten om te komen tot een gedragen visie op een structurele aanpak.

Timing: September - oktober 2020

3) Adviestraject 'IPCEIs - belangrijke projecten van gemeenschappelijk Europees belang'

VARIO werd door minister Hilde Crevits ook om advies gevraagd inzake de IPCEI's (Important Projects of Common European Interest). IPCEI is een 'nieuw instrument' van Europa dat staatsteun (voor bedrijven) verenigbaar maakt met de interne markt.

In de context van IPCEI werden door het Strategic Forum on Important Projects of Common European Interest een aantal topics voor 'strategische waardeketens' geïdentificeerd waarbinnen men projecten wil stimuleren:

1. Clean, connected and autonomous vehicles
2. Smarth health
3. Low CO₂ emissions industry
4. Hydrogen technologies and systems
5. Industrial internet of things (Industrial IOT)
6. Cybersecurity

Minister Hilde Crevits vraagt aan VARIO om een strategische verkenning en analyse uit te voeren van de sterktes en opportuniteiten die er zich voor Vlaanderen stellen m.b.t. deze mogelijke IPCEI's.

Timing: September - oktober 2020

4) Adviestraject 'Aantrekken buitenlandse O&O-centra'

Eén van de Vlaamse 2030-doelstellingen (VIZIER 2030) is '*Tegen 2030 verhoogt Vlaanderen het aantal kennisgedreven buitenlandse investeringen in Vlaanderen, die ook tewerkstelling genereren...*' Buitenlandse bedrijven investeerden in 2019 zo'n 5,20 miljard euro in vestigingen in Vlaanderen; het betreft 258 nieuwe investeringsprojecten die in totaal 5384 nieuwe jobs genereerden. Er waren 58 projecten specifiek gericht op investeringen in onderzoek en ontwikkeling (FIT, 2020¹). Naast impact op werkgelegenheid kunnen buitenlandse investeringen in O&O ook andere opportuniteiten bieden voor een gastland: een toename van de geaggregeerde O&O-uitgaven, kennisverspreiding, toename in de vraag naar geschoolde arbeid...

In Vlaanderen vindt 66,44% van de O&O-uitgaven van bedrijven plaats in filialen onder buitenlandse controle (2017²). Daarom is het volgens VARIO relevant om meer in detail te bekijken wat de specifieke

¹ <https://www.flandersinvestmentandtrade.com/nl/nieuws/nieuw-recordjaar-buitenlandse-bedrijven-tekenen-voor-meer-investeringen-en-jobs-dan-ooit>

² https://www.innovationdata.be/i/RD_07/RD-expenditures-foreign-affiliates

meerwaarde is van inkomende buitenlandse investeringen in O&O voor Vlaanderen. Pistes voor analyse zijn onder meer:

- Hoe belangrijk is de vestiging in Vlaanderen van buitenlandse O&O-centra voor onze regio?
  - Welke factoren zijn belangrijk bij het bepalen van de locatie van O&O-activiteiten?
  - Welke maatregelen ter ondersteuning van de locatie van nieuwe O&O-activiteiten d.m.v. inkomende directe buitenlandse investeringen bestaan er?
  - Wat is de economische- en innovatiebijdrage van deze O&O-centra voor Vlaanderen?
- Hoe kan Vlaanderen meer buitenlandse O&O-centra aantrekken en behouden?

Timing: Start najaar 2020

5) Adviestraject 'Sustainable Development Goals en missiegericht innovatiebeleid'

Sinds hun lancering in 2016 spelen de Sustainable Development Goals (SDG's) van de Verenigde Naties - een set van 17 duurzaamheidsdoelstellingen met 169 subdoelstellingen te behalen tegen 2030 - een steeds belangrijkere rol, voor overheden op alle niveaus, maar ook voor bedrijven, onderzoeksinstituten enz. Bedrijven merken bijvoorbeeld dat ze op de SDG's moeten inzetten om investeerders te vinden. De SDG's vormen ook vaak economische opportuniteiten. VARIO zal onderzoeken hoe het Vlaamse wetenschaps-, innovatie- en ondernemersbeleid moet omgaan met en inzetten op de SDG's.

In de context van innovatie komen we via de SDG's snel uit bij een missiegericht beleid. De nieuwe Vlaamse Regering wil daarvoor evolueren van ad-hoc initiatieven, zoals de Moonshot en de beleidsagenda Artificiële Intelligentie, naar een meer structurele aanpak. VARIO zal ook zijn visie daarop geven. De raad zal daarbij verder bouwen op de boodschappen van sprekers en publiek op zijn [colloquium 2019](#) 'De toekomst is een complexe puzzel. Wetenschap en Innovatie zijn sleutelstukken'.

Timing: Start najaar 2020